

soțite de exemple concrete, concluzii proprii și, mai cu seamă, propuneri pentru înlăturarea greutăților întimpinate, sprijinirea și orientarea activităților la organizațiile controlate. Numai așa se poate contribui la elaborarea unor sinteze realiste, menite să ofere o imagine de ansamblu asupra problemelor cu care se confruntă unitățile dintr-o ramură sau alta, inclusiv forurile lor tutelare. Totodată, numai în temeiul unor asemenea informări se pot formula concluzii pertinente și măsuri viabile, care să fie îndeplinite, nu să rămână la stadiul constatărilor sau simple consenmări pe hirtie.

O dată elaborată sinteza nu înseamnă că s-a încheiat controlul și nici că a fost atinsă cota maximă a eficienței lui. O condiție sine-qua-non o constituie prezentarea concluziilor conducerii ministerelor, care vor trebui să-și contureze programe de măsură proprii, unde, pe lângă cele preconizate de colectivul de control, pot fi prevăzute sarcini suplimentare atât pentru factorii de răspundere, cit și pentru unitățile din subordine. Ideal este ca filialele județene și compartimentele specializate ale Arhivelor Statului să cunoscă atât măsurile inițiale, cit și programele proprii pentru a putea să urmărească modul în care sint traduse în fapte și respectate termenele de finalizare. Asupra acestui din urmă aspect se impune, de asemenea, să stăruim, deoarece numai în foarte puține cazuri se poate vorbi de o verificare periodică ori de o revenire la anumite intervale de timp, tocmai pentru a constata ce s-a îndeplinit din ceea ce s-a stabilit, sau, dacă aspectele negative semnalate au fost înlăturate din munca de arhivă. Tocmai de aceea considerăm că în cadrul operațiunii de perfecționare a metodologiei desfășurării controalelor de fond la nivel de ramură ar trebui să se insiste pe generalizarea metodei revenirii, atât la nivelul organelor centrale, cit și al celor teritoriale, după aproximativ șase luni de la prezentarea concluziilor. Cu acest prilej, în situații în care se remarcă tendința de tergiversare a îndeplinirii celor stabilite sau de nerespectare a lor, fie din neglijență, fie din lipsă de interes — pentru că sint și asemenea fenomene — se impune aplicarea cu hotărâre a prevederilor legislației arhivistice în vigoare.

Desigur, punctele de vedere enunțate în rindurile de față, pe care le-am prezentat ca unele din potențialele modalități de perfecționare a uneia din laturile complexe activități arhivistice, pot fi completate cu alte sugestii, așteptate, în primul rînd, de la specialiștii Arhivelor Statului, dar și din partea reprezentanților diverselor unități, din oricare domeniu, unde se creează și păstrează documente ce întregesc Fondul Arhivistic Național, pe care avem datoria să-l păstrăm și să-l transmitem generațiilor viitoare cel puțin cu pasiunea, cu dăruirea și grija cu care au făcut-o înaintașii noștri.

CORNELIU LUNGU

„Tezaur istoric prahovean” — Expoziție documentară permanentă — Mijloc al educației patriotice

Valorificarea bogatului tezaur documentar prin organizarea de expoziții permanente, a cunoscut în ultimii ani progrese importante.

Mai multe filiale județene ale Arhivelor Statului au organizat astfel de expoziții cu sprijinul Direcției Generale.

Ele constituie o formă superioară de valorificare a documentelor în scopuri educative, cu o largă arie de pătrundere în rîndul unor categorii diferite de public.

Filiala Arhivelor Statului județul Prahova a organizat expoziția permanentă intitulată „Tezaur istoric prahovean” a cărei tematică oferă posibilitatea cunoașterii dezvoltării istorice a județului Prahova din cele mai vechi timpuri, pînă în zilele noastre.

Pentru pericada veche, dintre numerele „documente de piatră” din județ au fost selectate vestigii din paleolitic, mezolitic și neolitic (unelte și arme din piatră și os) descoperite la Budurcasca, Gherghița, Apocolache, Tirgșor și Ciorani.

Sunt expuse pumnalul de bronz de la Homoricu, secerile de bronz din marele depozit de la Draja de Jos și Străoști-Iordăcheanu, brăzdarul de fier de la Tinosu și vasele de lut din cetatea dacică de la Gura-Vitioarei, tezaurile de monede descoperite la Valea Călugărească, Cocoșești, Budureasca.

Muzeul de istorie din Ploiești ne-a oferit două fibule-broșe de argint aurit din tezaurul de la Coadă Malului, ceramică ștampilată ornamentală de la Draja de Sus și numeroase alte mănturii ale activității meșteșugarilor daco-romani din secolele V—VII e.n. descoperite la Ploiești, Ceptura, Vadul Săpat etc.

Toate aceste izvoare nescrise, adevărate arhive ale pământului românesc constituie dovada că înaintașii, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — secretarul general al P.C.R. — „nu și-au părăsit pământul unde s-au născut ci înfrățindu-se cu el, cu munții și cimpurile, cu riurile și codrii falnici, au rămas neclintii pe aceste meleaguri, apărându-și ființa, dreptul de existență liberă”.

Expoziția prezintă în continuare „hrisoave prahovene” emanate în cancelariile marilor voievozi Mircea cel Mare, Mihai Viteazul, Matei Basarab, Constantin Brîncoveanu, Antonie Vodă din Popești ș.a.

Evidențiem pentru valoarea istorică, ornamentală, scris și sigiliile domnești, documentul prin care Dan al II-lea voievod reinnoiește la 1422 privilegiile comerciale date de Mircea cel Mare tirgșorenilor, gherghiceanilor și săcuienilor, recunoșcui negustori și mesageri ai relațiilor între Țara Românească și Transilvania pe Valea Prahovei și Teleajenului: cartea lui Mihai Viteazul, domnul Țării Românești, al Ardealului și Moldovei dată la Gura Teleajenului la 26 septembrie 1600 prin care dăruiește lui Antonie Grama satele Florești, Budeni și altele în schimbul mărfurilor și banilor ce i-a luat cînd a intrat în Ardeal și l-a închis în Turnul Brașovului, fiind bănuț de trădare. Probele prezentate de bănuț au înlăturat la judecată acuzația de „hiclean”.

De la Matei Basarab vv. domnul Țării Românești este expus un hrisov din 6 iunie 1636 prin care întărește zăpisl de cumpărare a pământului și viilor din dealul Susuici, județul Saac (județ desființat la 1 ianuarie 1845) de la diferiți locuitori de către Popa Stoica din Bălțești (județul Prahova); de la Antonie Vodă din Popești provine un act din 1670 iulie 20 prin care întărește lui Ianc și Iacomi, gineri ai răposatului Antonie cămărașul stăpînire pentru Căldărăști și Stoințești, din cîmp cit se va afla între aceste hotare nevindute de ei și un yad de moară în apa Buzău la satul Mănăști și să ia „dijnă din piini, din mei, din toate ce se va afla de partea lor precum iaste obiceiul”.

Două documente frumos ornamentate de la Constantin Brîncoveanu și Ștefan Cantacuzino din anii 1700 mai 31 și 1715 decembrie 7 atestă localitățile Stăncești și Cimpina iar o carte de judecată de la Mihai Cehan Racoviță atestă vile de la Cernătești.

Perioada feudală prezentată în expoziție se încheie cu câteva documente care reliefează prezența unor oameni de la ocnle de la Telega în revoluția condusă de Tudor Vladimirescu.

Un loc aparte în expoziție a fost rezervat participării prahovenilor la revoluția de la 1848, Unirea Principatelor din 1859 și dobîndirea independenței de stat în 1877.

Portretele revoluționarilor Nicolae Bîlcescu, I. D. Negulici, C. T. Grigorescu, David Almășan, Gherasim Gorjanu, Ion Codru Drăgușan sînt însoțite de rapoarte ale administrației județului Prahova prin care se arată că „locuitorii cetății Ploiești se află în liniște, bucurîndu-se de constituția ce le asigură libertate, egalitate, fraternitate”, de proclamația guvernului provizoriu, de ordinele prin care se cere „să se ia măsuri drastice pentru confiscarea proclamațiilor răsbindite de guvernul revoluționar din Transilvania, strecurate în secret în principat și pedepsirea acelor care dețin asemenea proclamații”.

Unirea Principatelor — eveniment istoric de mare importanță pentru poporul român — apreciat de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul sărbătoririi a 65 de ani de la făurirea statului național român că „a deschis noi perspective dezvoltării forțelor de producție, angajării României pe drumul civilizației moderne”, este reliefată prin patriotismul locuitorilor de pe aceste meleaguri manifestat la 24 ianuarie 1859 iar ulterior cu ocazia vizitelor făcute de Al. I. Cuza în județ în drum spre Capitala țării sau la Florești unde se adunaseră armatele unite ale Moldovei și Țării Românești.

Sînt emoționante pentru tinăra generație faptele de glorie ale Batalionului 2 Vinători Prahova din rîndul cărora făceau parte soldatul Grigore Ion, sergentul Stan Gheorghe și caporalul Nica Vasile care în timpul luptelor de la Grivița au capturat stîndardul otoman de pe rețuță precum și acțiunea elevilor de la Liceul „Sfinții Petru și Pavel” din Ploiești care „din micile lor resurse” adunau ofrande pentru armata română.

„Prahova revoluționară” este reflectată prin documente referitoare la inițiativa lui Theodor Diamant, întemeietorul cunoscutului experiment al socialismului utopic în țara noastră în anii 1834—1836 la Scîneni: procesele verbale despre răscoalele țărănești de la 1888 și 1907; afișul celui de la V-lea Congres al organizațiilor sindicale care a avut loc la Ploiești, în zilele de

5—7 ianuarie 1914, și nu în ultimă instanță, de documentele ce reflectă luptele muncitorilor petroliști sub conducerea partidului comunist.

În județ a existat nu numai un batalion revoluționar deosebit dar și revoluționari cu o bine cunoscută activitate precum Constantin Dobrogeanu Gherea, Ștefan Gheorghiu, M. Gh. Bujor, Gheorghe Cristescu etc.

Sînt expuse documente despre activitatea comuniștilor după făurirea Partidului Comunist în 1921 dintre care semnalăm mișcarea de protest împotriva arestării delegaților la Congresul din mai 1921 înaintată de membrii secțiunii Partidului socialist din Ploiești, fotografia participanților la Congresul al II-lea al P.C.R. ținut la Ploiești în zilele de 3—4 octombrie 1922, apelul sindicatului profesional independent din 15 octombrie 1930 prin care cheamă muncitorii de la societățile petrolifere la luptă, imagini și documente despre marile bătălii revoluționare din anii 1929—1933.

Un panou special este dedicat activității revoluționare desfășurate de către tovarășul Nicolae Ceaușescu care, după cum se cunoaște, a răspuns din partea C.C. al U.T.C. de regionala U.T.C. Prahova în perioada 1935—1936 iar după istoricul proces de la Brașov intentat comuniștilor a fost închis la Doftana, nu departe de Cîmpina.

Perioada grea a celui de-al doilea război mondial este prezentată prin numeroase documente și fotografii, zona prahoveană fiind după Capitală cea mai importantă în pregătirea și desfășurarea insurecției victorioase de la 23 august 1944.

În mod diferențiat, în funcție de natura ramurii care face obiectul analizei. Sînt domenii cu

În acești ani pe străzile orașului Ploiești erau răspindite manifeste comuniste cu critici la adresa guvernului antonescian, iar muncitorii, țăranii și intelectuali erau chemați să formeze un „front unic împotriva fascismului agresiv”. Numeroase rapoarte și procese-verbale se referă la distrugerile provocate orașului „aurului negru” și pe Valea Prahovei în timpul retragerii armatelor germane și înaintării victorioase a armatelor române și sovietice. Apelul din 15 februarie 1945 „Totul pentru front, totul pentru victorie” lansat de Partidul Comunist și-a găsit un larg ecou în județul Prahova. Fotografii, extrase din presă, documente originale și mulaje creează o imagine fidelă edificatoare pentru anii de început ai revoluției populare, cînd mereu în rîndurile prahovenilor s-a aflat tînărul revoluționar, tovarășul Nicolae Ceaușescu — erou între eroii neamului.

„Panteonul prahovean” este dedicat oamenilor de știință și cultură care s-au născut, au trăit și au creat pe aceste meleaguri printre ei fiind marele istoric Nicolae Iorga stabilit la Vălenii de Munte, lingvistul savant, fost director general al Arhivelor Statului Bogdan Petriceicu Hasdeu la Cîmpina, dramaturgul I. L. Caragiale, istoricul Grigore Tocilescu născut la Mizil, poetul Nichita Stănescu, pictorul Nicolae Grigorescu și alții.

O sală întregă este dedicată ctitorilor din „Epoca Nicolae Ceaușescu” locul în care ocupîndu-l imaginile de la inaugurarea magistralei albastre — canalul Dunăre—Mare Neagră, metrourile bucureștene, vizitele de lucru efectuate în județul Prahova la marile combinate chimice de la Brazi și Teleajen.

Expoziția este completată periodic cu noi documente iar cu prilejul unor evenimente istorice deosebite se organizează expoziții tematice temporare.

În cadrul acestui „peisaj istoric” imbiector filiala noastră organizează activități culturale-educative variate. Între acestea menționăm simpoziioanele dedicate sărbătoririi a 65 de ani de la făurirea P.C.R., 70 de ani de viață și peste 55 de ani de activitate revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, 600 de ani de la urcarea pe tronul Țării Românești a lui Mircea cel Mare, 50 de ani de la procesul comuniștilor de la Brașov, 129 de ani de la Unirea Principatelor, semnificația istorică a zilelor de 1 și 30 decembrie, Arhivele — izvor al educației patriotice, memoria arhivelor etc. La aceste activități participă numeroși elevi de la școlile din oraș, oameni ai muncii, lucrători ai Ministerului de Interne, studenți de la Institutul de Petrol și Gaze Ploiești, specialiști etc.

Periodic expoziția este vizitată de detașamente ale pionierilor din școlile generale nr. 4, 8, 11, 14, 29, 31 etc. de elevii de la liceele industriale, sanitar și economic care de multe ori își țin ora de istorie la Arhive.

Totodată, cadrele didactice de la catedrele de istorie desfășoară activități lunare la Arhivele Statului iar studenții de la facultățile de foraj și utilaj sînt vizitatori constanți ai expoziției.

În cadrul expoziției s-au organizat adunări generale de partid deschise, cu teme de istorie, dezbateri la învățămîntul politico-ideologic, activități culturale pe teme de istorie

Conținutul și calitatea acțiunilor organizate sînt reflectate de aprecierile consemnate în „Cartea expoziției” ele contribuind la modelarea conștiințelor și cunoașterea trecutului glorios al poporului român.